

Persbericht

Rijksmuseum en Nederlands Fotomuseum verwerven nalatenschap Ed van der Elsken

Ed van der Elsken, Uit het fotoboek *Een liefdesgeschiedenis in Saint Germain des Prés*, vóór 1956. Ontwikkelgelatinezilverdruk /gelatin silver print.

Collectie Rijksmuseum, Amsterdam. Aankoop dankzij het Mondriaan Fonds, de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Themafonds Fotografie en Video en haar Dura Kunstfonds), deelnemers van de BankGiro Loterij, Paul Huf Fonds/Rijksmuseum Fonds en het Marque Joosten en Eduard Planting Fonds/Rijksmuseum Fonds, 2019.

Het Rijksmuseum en het Nederlands Fotomuseum verwerven gezamenlijk de nalatenschap van fotograaf Ed van der Elsken (1925-1990). Met de verwerving is het werkarchief van een van de belangrijkste Nederlandse fotografen van de 20ste eeuw definitief behouden voor Nederland. Voor het eerst wordt het mogelijk een volledig inzicht te krijgen in de werkwijze van Van der Elsken gedurende zijn ruim veertigjarige carrière.

Van der Elskens weduwe Anneke Hilhorst heeft zijn nalatenschap, bestaande uit ruim 10.000 objecten, dertig jaar lang beheerd. Het Rijksmuseum neemt ruim 7.700 afdrucken in zijn collectie op en het Nederlands Fotomuseum, dat zijn negatieven- en documentenarchief beheert, meer dan 3.000 contactvellen en 300 foto's. Het Rijksmuseum en Nederlands Fotomuseum gaan het werk ontsluiten, restaureren, digitaliseren en onderzoeken – en daarmee voor iedereen beschikbaar stellen.

Dit najaar organiseert het Rijksmuseum in samenwerking met het Nederlands Fotomuseum een eerste tentoonstelling waarbij de focus ligt op de werkwijze van Van der Elsken. De hand van de fotograaf wordt zichtbaar gemaakt met de

ontwerpen voor twee fotoboeken, proefdrukken, omslagontwerpen, beschreven en betekende foto's, en contactvellen. Dit is nu bij uitstek mogelijk dankzij de verwerving van de gehele nalatenschap.

De collectie is voor een groot deel geschonken door Anneke Hilhorst en deels aangekocht dankzij het Mondriaan Fonds, de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Themafonds Fotografie en Video en haar Dura Kunstfonds), deelnemers van de BankGiro Loterij, Paul Huf Fonds/Rijksmuseum Fonds en het Marque Joosten en Eduard Planting Fonds/Rijksmuseum Fonds. De verwerving heeft mede kunnen plaatsvinden dankzij bemiddeling van Annet Gelink Gallery Amsterdam.

Anneke Hilhorst, weduwe van Ed van der Elsen: *Het bezit van Eds werk heb ik altijd ervaren als een grote verantwoordelijkheid. Ik heb het nooit beschouwd als 'alleen van mij' maar vooral als erfgoed binnen 'de fotografische en beeldende kunsthistorie' van Nederland. Ik heb afstand gedaan in het volste vertrouwen dat het werk van Ed van der Elsen in het Rijksmuseum en het Nederlands Fotomuseum gekoesterd en verzorgd zal worden. Zeer deskundige mensen zullen het nu verder begeleiden naar een mooie lange toekomst. Dat kan me alleen nog maar dankbaar stemmen.*

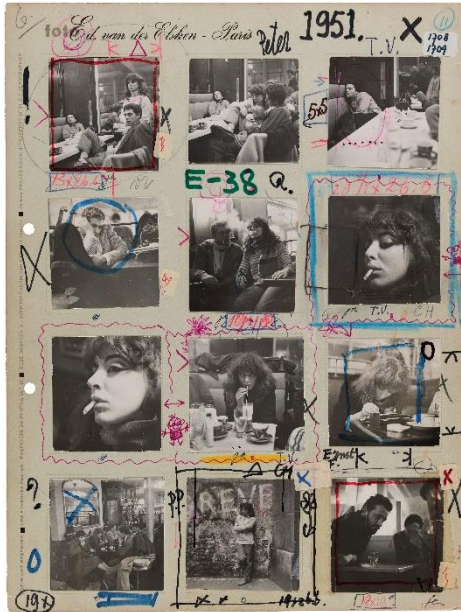
Taco Dibbits, hoofddirecteur Rijksmuseum: *Ed van der Elsen maakte het alledaagse bijzonder. Hij geeft ons een intieme blik op de veranderingen die in de tweede helft van de twintigste eeuw plaatsvonden, veranderingen die nu nog steeds actueel zijn. Dat maakt hem een van de grote meesters van de twintigste eeuw. Het is een grote eer dat Anneke Hilhorst ons zijn nalatenschap toevertrouwt. Samen met het Nederlands Fotomuseum gaan we ervoor zorgen dat het werk van Van der Elsen nu, en voor de toekomst, voor iedereen toegankelijk wordt.*

Birgit Donker, directeur Nederlands Fotomuseum: *De foto's en contactafdrukken van Ed van der Elsen zijn een bijzondere aanvulling op onze prachtige collectie. We bewaren al het complete negatieven- en dia-archief van Van der Elsen. Tot nu toe bezaten we slechts een beperkte collectie afdrukken rond twee thema's. Met deze gezamenlijke verwerving ontvangt het Nederlands Fotomuseum vroeg werk van deze belangrijke fotograaf, die in ons DNA zit.*

Nalatenschap

De nalatenschap bevat vele verrassingen: meer dan 2.000 vintage prints, verschillende afdrukken van een en hetzelfde negatief, coverontwerpen, ontwerpen voor fotoboeken ('dummies') - waaronder een van Van der Elsens meesterwerk *Sweet Life* (1966) - en contactvellen. Het is een samengesteld geheel, een bron voor verder wetenschappelijk onderzoek. Contactafdrukken geven een beeld van het complete oeuvre van de maker, de reeksen, de volgorde van opnamen en bevatten vaak beschrijvingen en markeringen. Hij gaf daarmee aan wat hij echt belangrijk vond. Hierdoor vormen de contactvellen een onmisbare schakel tussen de negatieven en zijn afdrukken. Ook is Van der Elsens voorliefde voor het

experimenteren met vormgeving terug te zien, vooral in zijn *dummy*'s. Hij deed zélf de vormgeving van zijn 'magnum opus' *Sweet Life* en experimenteerde daarbij met volgorde, grootte, combinaties van foto's en afdruktechnieken. Deze *dummy* van *Sweet Life* zal daarom een prominente rol krijgen in de tentoonstelling dit najaar.

Ed van der Elsken
Contactvel Saint-Germain-des-Prés, Parijs, 1950-1954

Collectie Nederlands Fotomuseum, Rotterdam. Aankoop dankzij het Mondriaan Fonds, de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Themafonds Fotografie en Video en haar Dura Kunstfonds), deelnemers van de BankGiro Loterij, Paul Huf Fonds/Rijksmuseum Fonds en het Marque Joosten en Eduard Planting Fonds/Rijksmuseum Fonds, 2019

Ed van der Elsken

Ed van der Elsken (1925-1990) fotografeerde in Nederland, Parijs, Zuid-Afrika, Sierra Leone, Japan, Hong Kong, Mexico, de Verenigde Staten en Indonesië, kortom over de hele wereld. Hij was een mensenfotograaf pur sang: heel direct en ontwapenend in zijn benadering. Zijn oeuvre is buitengewoon veelzijdig en ongelooflijk rijk. In zijn directe benadering wist hij de mens in zijn essentie te treffen. Met zijn eigenzinnige, rauwe stijl van fotograferen liet Van der Elsken zien dat fotografie veel meer is dan zomaar een plaatje: zijn foto's zijn de uiting van een persoonlijke visie. Van der Elsken wordt internationaal erkend als een van de pioniers van de subjectieve weergave, van hoe een fotograaf de mens en de wereld beziet en in beeld brengt.

Vereende kracht en onmisbare steun

De collectie is voor een groot deel geschonken door Anneke Hilhorst en deels aangekocht dankzij het Mondriaan Fonds, de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Themafonds Fotografie en Video en haar Dura Kunstfonds), deelnemers van de BankGiro Loterij, Paul Huf Fonds/Rijksmuseum Fonds en het Marque Joosten en Eduard Planting Fonds/Rijksmuseum Fonds.

Dankzij schenkingen en nalatenschappen van particulieren, fondsen, (familie)stichtingen, de overheid en het bedrijfsleven kunnen musea als het Rijksmuseum en het Nederlands Fotomuseum blijven bestaan en mensen, kunst en geschiedenis verbinden.

Noot voor de redactie

Voor meer informatie en beeldmateriaal kunt u contact opnemen met:

Nederlands Fotomuseum

Cateliën van der Hoeven | 010 2030452 of 06-21587299

cvanderhoeven@nederlandsfotomuseum.nl

Rijksmuseum

Kelly Schenk | 020-6747173 of 06-21125569

K.Schenk@rijksmuseum.nl